

De danske Arter af Slægten *Choleva* Latreille.

Af

H. O. Holstebro.

Den danske entomologiske Literatur har saa vidt mig bekendt hidindtil ikke givet sig af med Familien *Silphidae* ud over hvad Fortegnelserne oplyser, og da det særligt er »Smaasilpherne«, der ved Arternes indbyrdes Lighed med hinanden indenfor Slægterne, bereder Samlerne de største Vanskeligheder ved Bestemmelsen af det indsamlede Materiale, er det her foreliggende Arbejde en Begyndelse med Slægten *Choleva* paa at forsøge Savnet afhjulpet.

Efter den sidst udkomne Fortegnelse over Danmarks Biller forfattet af Bertram G. Rye i 1906 var Antallet af Arter henhørende til her omhandlede Slægt 27. Af disse mener jeg, at 2 Arter, nemlig *C. marginicollis* Lucas og *C. Kirbii* Spence kun bør opføres som Former henholdsvis af *C. nigricans* Spence og *C. tristis* Panzer. *C. Kirbii* har jeg dernæst ikke kunnet finde, hverken i Zoologisk Museums Samling eller i de private Samlinger, der har været mig tilgængelige, og jeg nærer derfor en Formodning om, at Dyret kan være optaget i Fortegnelserne ved en Fejltagelse. Naar Slægten *Choleva* saaledes er formindsket med 2 Arter, falder der paa den anden Side en Forøgelse af 1 Art paa Underslægten *Catops* Paykull, der hidindtil har været opført med 2 Arter. Under *C. sericea* har der nemlig været blandet 2 Arter, den egentlige *sericea* Fabricius, og den af Chaudoir udskilte *sericatus*. De her beskrevne Cholever omfatter derefter 26 Arter.

Som Skælnemærker ved Bestemmelserne har jeg i mange Tilfælde lagt særlig Vægt paa Antenneleddene, idet disses Længdeforhold indbyrdes synes at være konstant indenfor hver Art. Ofte er Afvigelsen dog i den Retning meget fin mellem nærstaaende Arter og kan virke skuffende ved Bestemmelserne, naar Antenneleddene ved Præpareringen kommer ud af deres Leje. For at undgaa, at saadant sker, vil jeg tilraade kun med Tragant at tillime Antennerne skraat fremefter ved de yderste Led, saaledes, at de ikke gaar i en ret Linie men i en let Bue fra Roden. Herved vil de enkelte Led ved Sammentrækningen under Tørringen søge deres naturlige Leje.

Følgende Værker har været benyttede:

W. F. Erichson: Die Käfer der Mark Brandenburg.

— — Die Insecten Deutschlands.

Fowler: The Coleoptera of the British Islands.

Valentin Gutfleisch (Fr. Chr. Bose): Die Käfer Deutschlands.

Edm. Reiter: Bestimmungs Tabellen, *Necrophaga*.

Seidlitz: Fauna baltica.

Thomson: Skandinaviens Coleoptera.

Sluttelig bringer jeg min bedste Tak til alle D'hr. Entomologer, der velvilligst har tilstillet mig deres Materiale til Gennemsyn og uden hvilket det ikke vilde have været mig muligt at udarbejde nærværende.

Choleva Latreille.

Til denne Slægt, der sammen med den nærstaaende *Colon* Herbst under Betegnelsen *Cholevini* danner en Underfamilie af Familien *Silphidae*, hører en Del smaa Biller, hvis Tilværelse er saa godt som ubekendt udenfor Entomologernes Kreds.

De her i Landet levende varierer i Størrelse fra 1,5 til 5,5 Millimeter. Kroppen er mere eller mindre langagtig, temmelig jævnt hvælvet paa begge Sider. Farven brun eller sortagtig. Særlig Oversiden er fint og temmelig tæt behaaret og oftest, især for yngre Individuers Vedkom-

mende, blaalig voxagtig bedugget. Hudskelettet er i Regelen tyndt, hvad der er en væsentlig Aarsag til, at disse Dyr er skøre ved Præpareringen. Punkturen er gennemgaaende fin eller meget fin. Hovedet er temmeligt lille, bevægeligt indføjet i Bryststykket og forsynet med smaa, som oftest side-stillede Øjne. Antennerne udgaar fra Siden af Hovedet foran Øjnene, er temmelig lange, 11 leddede og de 5 yderste Led danner en mere eller mindre tydelig Kølle, hvis 2 det Led (8de Antenneled) er mindre end de tilstødende. Kæbe-palperne er kegleformet tilspidsede. Tungen dybt udrandet. Forbrystets Ryg (Thorax) er højst saa langt som bredt med lige eller næsten lige For- og Bagrand og afrundede Siderande. Mellembrystbenet (Mesosternum) hos nogle faa Arter kølet, ellers uden Køl. Bagbrystets Sidestykke (Episternum) bredt og tydeligt. Bagkroppen dækkes fuldstændig af Vingedækkerne. Disse oftest med svag Stribedannelse eller med Undtagelse af Sømstriben uden Striber. Bugen bestaar af 6 bevægelige Led. Hofferne er som oftest hinanden nærstaaende, Forhofferne tapformet fremstaaende, undertiden er de bageste Hoffer hos ♂ udvidede. Benene lange eller middellange, Mellemskinnebenene enten krumme eller, hos nogle Arter, kun hos ♂ svagt krumme; Forfødderne hos ♂ udvidede. Bagfødderne bestaar af 5 Led.

Fra Slægten *Colon* adskiller Choleverne sig navnligt ved Antennernes Bygning, der hos førstnævnte har 8de Led større end 7de og hvor den tydelig afsatte Kølle bestaar af 4 Led, ved Tungens afvigende Form, ved Bugleddenes Antal, der hos *Colon* bestaar af 5 hos ♂ og 4 Led hos ♀, og i det rent Ydre, ved gennemgaaende at være større, og mindre tæt byggede.

Choleverne er nærmest Tusmørkedyr, hvad deres matte Farver ogsaa tyder paa; men enkelte Arter, som de til Underslægten *Catops* henhørende, træffes ogsaa flyvende, endog i stærkt Solskin. De synes at foretrække Skovegne, men findes dog ogsaa paa aaben Mark og kan træffes i Ud-huse, Kælderrum og lignende Steder. Deres Levevis er lidet kendt og særligt Larvelivet trænger til større Efterforskning.

Man finder de udviklede Dyr paa Aadsler, især af mindre Pattedyr, Fugle, Snoge og Frøer, under gamle Træer mellem forraadnede Plantedele, paa eller i Svampe, ved Møddinger og lignende.

Arterne er ofte vanskelige at adskille, og for fleres Vedkommende gaar Kendemærkerne saaledes over i hinanden, at Artsbegrebet bliver temmeligt tvivlsomt. Selv de Undergrupper, man har søgt at danne, hvilket særligt gælder Grupperingen indenfor Underslægten *Ptomaphagus* Illiger, er ikke fri for Overgange. Arterne *Ptomaphagus alpinus* og *Watsoni* viser saaledes kun egentlig en Afvigelse i Thoraxformen, hvorefter Undergrupperingen er dannet, jævnlige med Overgange fra den ene til den anden Art: Vanskeligst er det dog indenfor selve disse Undergrupper hos flere Arter. Forholdet karakteriseres i den Retning ganske træffende hos Fowler i »The Coleoptera of the British Islands.« hvor der, med Hensyn til den som særlig Art opførte *rotundicollis* Kellner (*Kirbii* Spence) bl. A: anføres: »De Arter, der hører til Underslægten *Ptomaphagus* er i mange Tilfælde yderst vanskelige at adskille med Sikkerhed. Dette er i Særdeleshed Tilfældet med *C. tristis* og dens nærbeslægtede, hvilke som Regel synes at være blandede i Samlingerne. Skelnemærkerne er i alle Tilfælde saa slette, at det er tvivlsomt, om alle Arter virkelig kan betragtes som distinkte. Murray betragter virkelig *C. longula*, *grandicollis* og *rotundicollis*, samt 2 kontinentale Arter, *C. abdominalis* og *montivaga*, alle som Varieteter af *tristis*«. Endskønt Fowler betragter *rotundicollis* (*Kirbii*) som en særlig Art, citerer han under Beskrivelsen af denne bl. A. følgende af Murray: »Det er en bekendt Sag, at de aadselædende Billeder altid er mere tilbøjelige til at variere end andre, hvad der hidrører fra den Forandring i Føden, som Larven udsættes for ved Udhungring, før den er fuldt ernæret. Denne Art kan være en udhungreret Varietet.« Fowler fortsætter derefter: »Disse Bemærkninger er vel værd at se hen til ved Sammenhold med lignende Arter af Necrophager, hvadenten vi holder paa Murray's Betragtningssmaade eller ikke

for denne specielle Art, som at en Formindskelse af Føde kan indvirke paa Størrelsen og ligeledes ved Udviklingen af Chitinet, som foraarsagende nogle Forandringer i Formen af Thorax etc.« Spørgsmaalet Art eller Varietet maa derfor i adskillige Tilfælde staa uløst hen, indtil Studier over disse Dyr's Larver kan bidrage til en fyldigere og bedre begrundet Kundskab paa dette Omraade.

De her i Landet forekommende Arter henføres til 5 Underslægter.

Nøgle til Bestemmelse af Underslægterne.

1.	}	Mesosternum kølet. Vingedækkerne tværrynkede 4.
		Mesosternum uden Køl. Vingedækkerne uden Tværrynker 2.
2.	}	Mellemfødderne hos ♂ simple 3.
		Mellemføddernes 1ste Led hos ♂ udvidede. Store eller mellemstore Arter 3—5,5 mm.
. C. <i>Ptomaphagus</i> Illiger.
3.	}	Benene lange. Særlig Bagfødderne lange, næsten af Længde med Skinnebenene. Endetornene paa Bagskinnebenene lange. Store, langstrakte Arter c. 5 mm. A. <i>Choleva</i> Thomson.
		Benene af normal Længde. Fødderne meget kortere end Skinnebenene. Endetornene paa Bagskinnebenene korte. Smaa Arter 1,5—3 mm. B. <i>Nargus</i> Thomson.
4.	}	Mellemhofferne berører hinanden. Vingedækkernes Spids normalt afrundet. Kun 1 lille Art, 1,5 mm. D. <i>Nemadus</i> Thomson.
		Mellemhofferne adskilte fra hinanden. Vingedækkernes Spidser skraat afskaarne. Smaa Arter, 2,1—3,5 mm. E. <i>Catops</i> Paykull.

A. Underslægt. *Choleva* Thomson.

Formen langstrakt. Særligt Oversiden fin og gulgraa, oftest nedliggende behaaret. Punkteringen hos *spadicea* jævnt kraftig, ellers fin eller meget fin. Hovedet omtrent saa langt som bredt. Antennerne lange og tynde, 3 die Led langt, 8 de Led nærmer sig i Størrelse de tilstødende, Kølledannelse kun svagt antydet; Thorax kun lidet kortere end bredt og naar paa sin bredeste Del nær op til Vingedækkernes Bredde. Vingedækkerne sribede eller antydet sribede. Benene lange og tynde. Baglaarene dobbelt saa lange som deres Hofter, Hofteringenene (Trochanterne) hos ♂ mere eller mindre tandformet udvidede eller forlængede. Endetornene paa Bagskinnebenene lange. Alle Fødder lange, særlig de bageste, der næsten er af Længde som Skinnebenene. Forfødderne hos ♂ udvidede. Mellemfødderne hos begge Køn simple. Store Arter 5—5,5 mm.

De herhen hørende Arter udmærker sig særligt ved den langstrakte Form og ved de lange, tynde Ben, der ved Bevægelsen giver dem en stylteagtig Gang. Farven varierer fra beggul til begsort med forskellige Afskygninger i rødt eller brunt. De er med Undtagelse af *spadicea*, der i flere Henseender staar isoleret fra de øvrige Arter, meget nær beslægtede og fører rimeligvis ogsaa alle enslignende Levevis. De hører nærmest Eftersommeren til og træffes navnlig fra August til ind i November. At i alle Tilfælde enkelte Arter er ret haardføre, har jeg haft Lejlighed til at erfare, idet jeg har truffet baade *cisteloides* og *agilis* i December og Januar Maaneder enkeltvis krybende paa Sneen paa Steder, hvor de jevnligt fandtes om Efteraaret. Ved Sigtning af Løv eller paa anden Maade kan man undertiden om Foraaret træffe Individet af bleg Farve, der som Regel er ikke udhærdede Imagines. Arterne formodes at leve af mindre Dyr's Aadsler, men træffes i alle Tilfælde kun sjældent paa udlagte Aadsler af Pattedyr eller Fugle. Hr. Lærer L. Andersen i Haderslev har 2 Gange haft Lejlighed til at iagttage, at *angustata* jagede, fangede og fortærede mindre Insekter.

Nøgler til Bestemmelse af Arterne.

1. { Hovedet længere end bredt over Øjnene. Oversiden stærkt punkteret, glindsende. Behaaring gulgraa, opstaaende *C. spadicea* Sturm.
 Hovedet højest saa langt som bredt over Øjnene. Oversiden fint, sammentrængt punkteret . . . 2.
2. { Thorax's største Bredde falder foran Midten . . . 3.
 Thorax's største Bredde falder i Midten 4.
 Thorax's største Bredde falder bag Midten
 C. agilis Illiger.
3. { Oversiden kun med fin, liggende Behaaring. Thorax meget fint punkteret. 4de Antenneled kun lidet længere end 2det . *C. angustata* Fabricius.
 Oversiden foruden den fine liggende Behaaring paa Vingedækkerne med noget længere, i Rækker stillede, halvt opstaaende Haar. Thorax grovere chagrinagtigt punkteret. 4de Antenneled omtrent $\frac{1}{3}$ længere end 2det
 C. intermedia Kraatz.
4. { Oversiden foruden den fine, liggende Behaaring paa Vingedækkerne med faa korte, i Rækker stillede, opstaaende Haar. Thorax fint chagrinagtigt punkteret. 4de Antenneled $\frac{1}{2}$ Gang længere end 2det, dette kortere end 5te
 C. nivalis Kraatz.
 Oversiden kun med fin, liggende Behaaring. Thorax fint chagrinagtigt punkteret. 4de Antenneled $\frac{1}{3}$ længere end 2det, dette omtrent saa langt som 5te *C. cisteloides* Fröhlich.

1. **C. spadicea** Sturm. En forholdsvis bred og hvelvet Art. Oversiden tæt og groft punkteret, med glindsende, temmelig lang, opstaaende Behaaring. Hovedet begsort, længere end bredt over Øjnene, disse fremstaaende. Antennerne omtrent af Dyrrets halve Længde. 2det Led meget kortere

end 4de, neppe saa langt som 5te, 6te og 7de, sidstnævnte lidt bredere end de tilstødende. Thorax lidt bredere end langt, noget smallere end Vingedækkerne, mørkere end disse, med stærkt rundede Sider og bred Kant, bredest over Midten. For- og Baghjørner stumpvinklede. Mellemryggens Rygplade (scutellum) aflang trekantet, tilspidset, tæt sammentrængt punkteret og behaaret. Vingedækkerne aflange ovale, dybt stribede og afrundede mod Spidsen.

Hos ♂ er Bagbenenes Hoftering (Trochanter) enten udvidet lancetformet, tilspidset, eller udhulet mejselformet.

Hjemmehørende i Mellemeuropa og overalt sjælden. Her i Landet er den kun funden i et enkelt Exemplar for mange Aar siden i Vintersbølle Skov ved Vordingborg (Zoologisk Museums Samling).

2. *C. angustata* Fabricius. Denne og de følgende 3 Arter er særlig lange og slanke. Den her anførte er tillige den smalleste. Oversiden er meget fint punkteret med meget fin nedliggende Behaaring. Hovedet er sort, glindsende, bredere end langt. Antennerne omtrent $\frac{2}{3}$ af Dyrets Længde, 2det Led næsten saa langt som de enslange 4de, 5te og 6te; 7de Led noget længere, næsten af Længde med 3die. Thorax bredere end langt, smallere end Dækvingerne, begbrunt, lysere mod Siderne, tydeligt af største Bredde foran Midten. Scutellum ligesidet-trekantet, fint punkteret og med Behaaring af Farve som Thorax. Vingedækkerne meget lange og flade, med svagt buede, næsten parallelle Sider, der hos ♀ løber ud i en lille Tand ved Spidsen. Farven lysere end Thorax, hyppigst rødbrun. Benene rødbrune.

Bagbenenes Trochanter hos ♂ enten aflang lancetformet eller udhulet mejselformet og ved Spidsen skraat afstødt eller simpel.

Sjælden og enkeltvis i Nord- og Sydsjælland, Lolland og Falster, Vendsyssel og Ejsbøl ved Haderslev.

3. *C. intermedia* Kraatz. Oversiden fint punkteret (sammenlignet med Punkturen hos *cisteloides* dog forholdsvis grov chagrinagtig) med fin nedliggende Behaaring, hvorimellem paa Vingedækkerne findes Rækker med noget længere,

halvt opstaaende Haar. Farven gulbrun. Hovedet saa langt som bredt, noget glindsende med Antenner, hvis Længde er lidt over Kroppens halve Længde. Af disses Led er 4de og 7de omtrent lige lange, $\frac{1}{3}$ længere end 2det, der næsten er af samme Længde som 5te og 6te; 3die Led $\frac{1}{2}$ Gang længere end 2det. Thorax kun lidet smallere end Vingedækkerne, næsten af samme Længde som Bredde, Siderne afrundede med særlig bag til temmelig bred afsat, noget opadbøjet Rand. Den største Bredde foran Midten kun lidet iøjnefaldende. Scutellum aflang trekantet, sammentrængt punkteret, tæt behaaret. Vingedækkerne aflang-ovale, fint sribede med dybere Sømstriber, svagt hvælvede, særligt bagtil. Siderandene, der er svagt afsatte og opadbøjede, gaar i en svag Bue til over Midten og fortsætter derefter stærkere konvergerende til Spidsen, der er smalt afrundet mod Sømmen.

Hos ♂ er Bagbenenes Trochanter udhulet mejselformet-forlænget og ved Spidsen skraat afstødt.

Meget sjælden og enkeltvis. Bøserup Krat ved Roskilde, Bursø paa Lolland, Ry Sønderkov, Randers og Sundby Hedebakke ved Aalborg.

4. *C. nivalis* Kraatz. Oversiden fint punkteret, finere paa Thorax end paa Vingedækkerne med fin, nedliggende Behaaring, hvorimellem paa Vingedækkerne findes Rækker af længere, halvt opstaaende Haar, der mest er synlige mod Spidsen og ved Siderandene. Farven mørk gulbrun. Hovedet af samme Længde som Bredde, mørkt og kun svagt glindsende. Antennerne omtrent $\frac{2}{3}$ af Dyrets Længde; 4de Led omtrent $\frac{1}{2}$ Gang længere end 2det, saa langt som 6te og lidt længere end de ens lange Led 5 og 7; 3die Led henimod dobbelt saa langt som 2det. Thorax kun lidet smallere end Vingedækkerne, noget bredere end langt, med afrundede Sider, og særlig bagtil temmelig bredt afsat med en meget svagt opadbøjet Rand. Den største Bredde falder lige i Midten. Scutellum trekantet, sammentrængt punkteret og tæt behaaret. Vingedækkerne aflange, fladt hvælvede, fint sribede, med dybere Sømstriber. Siderandene, der er svagt afsatte, gaar i en flad Bue henimod Spidsen for der temme-

lig brat i en kort Bue at forene sig ved Sømmen, hvorved Vingedækkerne faar et afskaaret Udseende.

Ligner meget foregaaende Art, fra hvilken den især adskiller sig ved at være noget større og mere robust, have grovere Behaaring, længere Antenner, hvis enkelte Led staar i et andet Længdeforhold indbyrdes, og ved hele Dyrets noget mørkere Farve.

Meget sjælden og enkeltvis. Kun taget i Jylland ved Randers, Ry og i Taps Nørreskov.

5. *C. cisteloides Fröhlich*. Oversiden fint punkteret, meget fin chagrinagtigt paa Thorax, noget grovere paa Vingedækkerne, med fin, nedliggende Behaaring. Farven lysere eller mørkere begbrun, Antenner og Ben gul- eller rødbrune. Hovedet saa langt som bredt, begsort med Antenner, hvis Længde er lidt over Kroppens halve Længde. 4de Antenneled omtrent $\frac{1}{3}$ længere end 2det, ubetydeligt længere end 5te og af samme Længde som Led 6 og 7; 3die Led $\frac{1}{2}$ Gang længere end 2det. Thorax $\frac{1}{4}$ bredere end langt, tydeligt smallere end Dækvingerne, med afrundede, særligt bagtil afsat, svagt opadbejede Siderande; største Bredde falder lige i Midten. Scutellum trekantet, tæt punkteret og fint behaaret. Vingedækkerne afgang-ovale, fint, ofte utydeligt stribede, med dybere Sømstriber, fladt hvælvede. Siderandene, der er svagt afsatte, gaar i en jævn Bue mod Spidsen, hvor de med en lille Afrunding forener sig ved Sømmen.

Hos ♂ er Bagbenenes Trochanter jævnt udvidede, tilspidsede for Enden eller udad i Midten forsynede med en lille Tand eller Hage.

Sjælden, men udbredt, mest enkeltvis, men er dog undertiden taget i Antal, f. Expl. ved Odense, hvor den efter Hr. Skolebestyrer Jørgensens Opgivende er ret hyppig og hvor han navnlig en Junidag ved Solnedgang i 1887 fandt den sværmende i stor Mængde.

6. *C. agilis Illiger*. Oversiden fint, enkelt punkteret, med nedliggende, fin Behaaring. Farven lysere eller mørkere begbrun, Antenner og Ben gul- eller rødbrune. Hovedet saa langt som bredt, med Antenner, der hos ♂ er af Kroppens

halve Længde, hos ♀ kortere. 4de Antenneled $\frac{1}{4}$ længere end 2det, 5te, 6te og 7de; 3die $\frac{1}{2}$ Gang længere end 2det. Hovedet saavel som Thorax er overordentlig fint punkteret og, sammenlignet med foregaaende Art, mindre tæt. Thorax $\frac{1}{4}$ bredere end langt, af samme Bredde som Vingedækkerne, tydeligt af størst Bredde bag Midten; Siderandene ikke afsatte, For- og Baghjørner afrundedene. Scutellum trekantet, sammentrængt punkteret. Vingedækkerne ovale, fladt hvælvede, svagt eller utydeligt stribede, med dybere Sømstriber, tydeligere og tættere punkteret end Hoved og Thorax; Siderandene, der er svagt afsatte, gaar i en jævn Bue mod Spidsen, hvor de med en lille Afrunding forener sig ved Sømmen. Mellem-skinnebenene hos begge Køn krumme.

Hos ♂ or de bageste Trochanter indadtil ved Siden bevæbnede med en kort Tand.

Sjælden, men udbredt, i Reglen kun enkeltvis.

B. Underslægt *Nargus* Thomson.

Omrids ægformet eller langagtig ægformet. Behaaring fin og tæt. Hovedet saa bredt som eller bredere end langt. Antennerne af eller under den halve Kroplængde, tynde men med temmelig tydelig Kølledannelse; 8de Led, idetmindste hos de indenlandske Arter, skævt og meget mindre end de tilstødende. Thorax af samme Bredde som Vingedækkerne, med stumpede eller retvinklede Baghjørner. Vingedækkerne med Undtagelse af Sømstriben, ikke eller højst antydet stribede. Benene af normal Længde; Baglaarene kun $\frac{1}{2}$ Gang længere end Hofterne, Trochanterne som Regel kun smaa og simpelt dannede; Endetornene paa Bagskinnebenene temmelig korte; Fødderne næsten altid noget kortere end Skinnebenene; Forfødderne hos ♂ udvidede, Mellemfødderne hos begge Køn normale. Små Arter, $1\frac{1}{2}$ —3 mm.

Denne Underslægt danner en Overgang fra foregaaende til efterfølgende, *Ptomaphagus*. De her i Landet levende 3 Arter er nærmest Skovdyr og findes hyppigst om Efter-sommeren, jævnligt i små Selskaber paa Svampe eller i Skovmulden.

Nøgler til Bestemmelse af Arterne.

1. { Baghjernet paa Thorax retvinklet . . . *C. velox* Spence.
 { Baghjernet paa Thorax stumpvinklet. 2.
2. { Omrids aflang-ægformet, lys Art . *C. Wilkinii* Spence.
 { Omrids ægformet, mørk Art . *C. anisotomoides* Spence.

7. *C. velox* Spence. Rødbrun. Omrids ægformet. Oversiden temmelig hvælvet, yderst fint netridset, tæt og fint behaaret. Hovedet mørkere end de øvrige Dele, svagt glindsende. Antennerne rustrøde, Led 6 mindre end 5 og 7. Thorax omtrent dobbelt saa bredt som langt, bredest nær Bagranden; Siderne svagt rundede, stærkest konvergerende forefter. Bagranden i Nærheden af Baghjernet svagt indbuet, hvorved dette bliver retvinklet. Scutellum trekantet, sammentrængt punkteret, tæt mørkt behaaret. Vingedækkerne med dyb Sømstriben, men iøvrigt kun med svage Spor af Stribedannelse. Søvinklen hos begge Køn afrundet. Benene rustrøde. 3 mm.

Bagbenene Trochanter hos ♂ noget forlængede, krummede indad, tilspidsede for Enden.

Jævnlige paa Svampe og tørre Aadsler i vore fleste Skove hele Aaret, dog særligt om Efteraaret i smaa Selskaber paa Stinksvampe (*Phallus impudicus*).

8. *C. Wilkinii* Spence. Gulbrun. Omrids aflang-ægformet. Oversiden svagt hvælvet, tæt fint punkteret, med paa Thorax meget fin, paa Vingedækkerne tydelig grovere Behaaring. Hovedet med Undtagelse af Partiet omkring Munden af mørkere Farve end de øvrige Dele, glindsende. Antennernes Led 6 mindre end 5 og 7. Thorax $\frac{1}{2}$ Gang bredere end langt, bredest i Nærheden af Bagranden ved de stumpvinklede Baghjørner. Siderandene jævnt rundede. For- og Bagrand næsten lige afskaarne. Scutellum trekantet, fint punkteret og behaaret. Vingedækkerne aflang-ovale, med dyb Sømstriben, uden anden Stribedannelse, sammentrængt chagrinagtig, dobbelt saa grovt punkteret som Thorax. Søvinklen hos begge Køn afrundet. Benene lyst rustrøde. 1,5—2 mm.

Sjælden og lokal, mest enkeltvis. Lærer Andersen i

Haderslev har sigtet den hele Aaret i gamle raadne Træstød, ellers synes den mest at være tagen ved Sigtning i fjorgammelt Bøgeløv. Den er taget flere Steder paa Fyen, saaledes ved Odense, og paa Halvøen ved Haderslev, Taps, Viby Krat ved Aarhus, Ry Sønderskov og Floes ved Randers.

9. **C. anisotomoides Spence.** Mørk begbrun, glindsende, Antenner og Ben rødgule. Omrids ægformet. Oversiden hvælvet, fint og tæt punkteret, med fin, nedliggende Behaaring. Hovedet noget bredere end langt, med forholdsvis korte Antenner. Disses 2det Led længere end 3die, der atter er længere end de ens lange Led 4, 5 og 6. Thorax dobbelt saa bredt som langt, finere og sparsommere punkteret end Vingedækkerne, bredest nær Bagranden, hvorfra Siderne regelmæssigt er buede forefter; Baghjørnerne stumpvinklede, eller næsten retvinklede. Scutellum lille, trekantet, fint punkteret. Vingedækkerne af samme Bredde som Thorax, ægformede, med dybe Sømstriber, uden anden Stribedannelse, tæt chagrinagtig punkterede; Sømvinklen hos begge Køn regelmæssig afrundet. Benene korte. Forføddernes 3 første Led hos ♂ kun svagt udvidede. 1,5—2 mm.

Under vissent Løv, temmelig almindelig i vore fleste Skove, særligt om Efteraaret.

C. Underslægt *Ptomaphagus* Illiger.

Omrids kortere eller længere ægformet eller ovalt. Behaaring i Regelen fin, nedliggende, gulgraa. Hovedet bredere end langt. Antennerne af eller under den halve Kroplængde, dannende en mere eller mindre tydelig, løs Kølle; 8de Led lille, meget mindre end de tilstødende. Thorax afrundet ved Siderne, oftest af lignende Bredde som Vingedækkerne. Scutellum trekantet. Vingedækkerne er sjældnere dybt stribede, i Reglen med Antydning af eller uden Striber. Sømstribestedse tilstede. Benene i Sammenligning med de 2 foregaaende Underslægters gennemgaaende korte og kraftige. Baghofferne hos ♂ uden særlig Tildannelse. Endetornene paa Bagskinnebenene i Regelen korte. Forfødderne og Mellemføddernes 1ste Led hos ♂ stærkt udvidede.

Denne den største Undergruppe af Choleverne adskiller sig fra de 2 foregaaende, særligt ved Hannens udvidede Led paa Mellemfødderne, desuden ved gennemgaaende at være bredere og plumpere og ved Antennernes mere sammen- trængte, i Reglen stærkere kølledannede Form.

De fleste her i Landet levende Arter er Skovdyr og synes mest at være henviste til Aadsler, paa hvilke man undertiden kan finde dem i smaa Selskaber, oftest ved Efter- aarstid. De træffes sjældent flyvende og i saa Fald henimod Aften i lav Flugt over Mark- eller Skovbunden.

Ligesom ved Underslægten *Choleva* kan man inddele Ptomaphagerne i 3 Grupper efter Thoraxformen. Man maa dog paa Forhaand være belavet paa, at denne Inddeling kan støde paa Vanskeligheder, dels fordi der er Overgangsarter og dels, som bemærket ved Beskrivelsen af Hovedslægten *Choleva*, at der findes Arter, der varierer med Hensyn til Formen af Thorax.

Nøgle til Bestemmelse af Arterne.

1.	}	Thorax bredest ved Bagranden, hvorfra Siderandene enten gaar parallele med hinanden et kort Stykke og derefter konvergerer, eller lige fra Bagranden konvergerer stærkt forefter i en Bue, saaledes at Thoraxformen næsten bliver halvkredsformet. — Gruppe A. 2.
		Thorax bredest bag Midten. Siderandens Bue fladere fortil, mere rundet bagtil, og Rundingen fortsat lige til Baghjørnet. — Gruppe B. . . . 3.
		Thorax bredest i eller lige ved Midten. Siderandens Bue jævnt rundet fra Forhjørnet til et kort Stykke foran Baghjørnet, der sædvanligt er i ringe Grad fremstrakt. — Gruppe C. . . . 9.
2.	}	Antennernes 6te Led kvadratisk, 4de og 5te lidt længere end brede. <i>C. umbrina</i> Erichs.
		Antennernes 6te Led skævt, 4de og 5te kvadratiske eller længere end brede <i>C. fumata</i> Spence.
		Antennernes 4de, 5te og 6te Led skæve <i>C. Watsoni</i> Spence.

3. { Antennernes 4de, 5te og 6te Led skæve; Køllen stor og kraftig afsat. *C. alpina* Gyll.
 Antennernes 4de og 5te Led ikke, 6te sjældent skævt 4.
4. { Antennernes 6te Led idetmindste hos ♂ længere end bredt, hos ♀ ofte kvadratisk. Ved at Ledene svagt og jævnt tiltager i Tykkelse bliver Køllen mindre tydelig afsat 5.
 Antennernes 6te Led bredere end langt, i det højeste kvadratisk hos ♂. Køllen tydeligere afsat fra 7de Led 7.
5. { Ægformet. Vingedækkerne stærkt hvælvede, med dybe Striber lige til Basis. Bagføddernes 4de Led næsten kun halvt saa langt som 3die *C. picipis* Fabr.
 Aflang ægformet eller oval. Vingedækkerne kun lidet hvælvede, fint men dog særlig mod Basis tydeligt stribede. Bagføddernes 4de Led næppe eller kun lidet kortere end 3die 6.
6. { Oval, sort eller sortbrun. Vingedækkerne fint graagult behaarede, svagt glindsende *C. nigricans* Spence.
 Aflang ægformet, rustrød eller brungul. Vingedækkerne fint og tæt graagult behaarede, matte. *C. fusca* Panz.
7. { Antennernes sidste Led af samme Bredde som næstsidste. Thorax højst af samme Bredde som Vingedækkerne 8.
 Antennernes sidste Led smallere end næstsidste. Thorax bredere end Vingedækkerne
 C. grandicollis Erichs.
8. { Vingedækkerne aflang-ovale. Antennernes Led fra 3die aftagende kortere til 6te inkl. Bagskinnebenenes længste Endetorn naar højst til Midten af første Fodled *C. morio* Fabr.

8. { Vingedækkerne ægformede. Antennernes 3die Led længere end 4de, der atter er længere end de lige lange 5te og 6te. Bagskinnebenenes længste Endetorn naar over Midten af 1ste Fodled *C. coracina* Kelln.
9. { Thorax stærkt afrundet, hvælvet, af Bredde med Vingedækkerne. Antennernes Kølle ikke kraftigt afsat *C. nigrita* Erichs.
 Thorax fladt hvælvet, jævnt afrundet, smallere end Vingedækkerne. Antennernes Kølle kraftigt afsat 10.
10. { Behaaring gulgraa. Sidste Antenneled omtrent $\frac{1}{2}$ Gang længere end næstsidste. Bagskinnebenenes Endetorne naar næppe til Midten af 1ste Fodled *C. tristis* Panz.
 Behaaring sortagtig. Sidste Antenneled omtrent dobbelt saa langt som næstsidste. Bagskinnebenenes Endetorne naar ud over Midten af 1ste Fodled *C. chrysomeloides* Panz.

Gruppe A.

10. *C. umbrina* Erichson. Ægformet, svagt hvælvet, rustbrun, svagt glindsende, yderst fint, tæt, gulgraat behaaret. Hovedet tæt og fint punkteret, næsten sortagtigt, Munden rødlig. Antennerne tynde, Køllen lidet tydeligt afsat, Led 4 og 5 noget længere end brede, 6 kvadratisk. Thorax meget tæt og fint punkteret, fortil ikke saa bredt som langt, bagtil næsten dobbelt saa bredt, Siderne afrundede, Baghjørnerne bagtil tydeligt spidsvinklede. Vingedækkerne af samme Bredde som Thorax, ikke eller lidet bredere over Midten, tæt og langt kraftigere punkterede end Thorax, svagt, men for og bagtil tydeligt stribede. Benene rustrøde, middellange, de bageste 4 Skinneben besat med korte Torne. Endesporer korte. 3,5—4 mm.

Angives af Schiødte som funden i enkelte Stkr. i

Skovene omkring Vesterborg paa Lolland ved Foden af gamle Ege i Selskab med *Formica fuliginosa* *).

11. *C. fumata* Spence. Ægformet, svagt hvælvet, sortebrun, næsten mat, meget fint, gult behaaret. Hoved og Thorax tæt og fint chagrinagtig punkterede. Førstnævnte mørkt, sortagtigt. Antenner rustrøde med lysere første og sidste Led. Led 4 og 5 næsten kvadratiske eller længere end brede, 6 noget skævt. Thorax lysere ved Randen, saa bredt eller bredere end Vingedækkerne, med spidse, bagtil noget fremtrukne Baghjørner. Vingedækkerne ægformede, næppe sribede, Sømstriben svagt inddybet. Benene rustrøde, temmelig korte, Mellemskinnebenene svagt buede. 3 mm.

Paa Aadsler af smaa Pattedyr og Fugle i Skove. Sjælden og mest enkeltvis. Nord- og Sydsjælland, Bremersvold paa Lolland og Taps Nørreskov syd for Kolding.

12. *C. Watsoni* Spence. Oval, fint, gult behaaret, noget glindsende. Hoved og Thorax brunsorte, meget fint chagrinagtigt punkterede. Antennerne korte, brune eller sorte, med lysere første og sidste Led og mørk, kraftig afsat Kælle, Led 4, 5 og 6 korte og skæve, 8 stærkt transversalt. Thorax knapt dobbelt saa bredt som langt, ikke saa bredt som Vingedækkerne. Baghjørnet retvinklet, undertiden med Tendens til at blive stumpvinklet. Vingedækkerne lyst rødbrune, ægformede, grovere punkterede, og ikke mindre glindsende end Thorax, ikke sribede; Sømstriben jævnt inddybet. Benene rustrøde, korte, Mellemskinnebenene buede. Bag-skinnebenene fint tornede. Det 1ste Led af Bagfødderne forholdsvis kortere end hos de foregaaende 2 Arter. 2,6—3,4 mm.

Denne og foregaaende Art staar hinanden meget nær og adskilles bedst ved Forskellen mellem de to respektive Arters Antenneled, ved Thoraxformen, der er forholdsvis kortere, smallere og mere halvkredsformet hos *Watsoni* end hos *fumata* og ved Afvigelsen af Baghjørnets Vinkel paa Thorax, der hos sidstnævnte omfatter Skulderen. Iøvrigt er

*) Disse Exemplarer er muligvis gaaede tabt. Herværende Beskrivelse støtter sig tildels paa et af Kaiserlich Rath Edm. Reitter velvilligst tilstillet typisk Exemplar.

Watsoni forholdsvis noget kortere, mere oval end ægformet, og en gennemgaaende mørkere Art.

En af de mest almindelige Arter paa smaa Aadsler af Pattedyr og Fugle. Træffes hele Sommeren henad Aften. Skovdyr.

Gruppe B.

13. **C. alpina Gyllenhal.** Aflang-oval, tæt og fint, gult behaaret, brunsort, meget fint chagrinagtigt punkteret. Hoved og Thorax svagt glindsende, førstnævnte noget mørkere. Antennerne korte, brune eller sorte, med lysere første og sidste Led og mørk, kraftigt afsat Kølle; Led 4, 5 og 6 korte og skæve, 7 bredest. Bortset fra det lille, stærkt transversale 8de Led, de derefter følgende jævnt aftagende i Tykkelse. Thorax smallere end Vingedækkerne, ved Siderne regelmæssigt afrundet, konvergerende mod For- og Bagrand i en henholdsvis større og mindre Bue. Baghjørnet svagt stumpvinklet, næsten ret, For- og Bagrand omtrent retliniede. Vingedækkerne aflang-ægformede, rødbrune, mat glindsende, uden Striber, Sømstriben jævnt inddybet. Benene rustrøde, korte, kraftige; Mellemskinnebenene buede, Bagskinnebenene fint tornede. Hos ♂ er de udvidede Led paa For- og Mellemfødderne kun svagt udvidede, ligesom ogsaa Forskinnebenene indadtil i Midten har en tydelig Indbøjning. 3—4 m.m.

Ligner meget *Watsoni*, fra hvilken den egentlig kun tydelig afviger ved Formen paa Thorax.

Denne i Tyskland udbredte og ikke sjældne Art er her i Landet kun taget i et Par Exemplarer ved Odense i Juni 1886 af daværende Toldassistent Hansen (Skolebestyrer N. P. Jørgensen's Samling) og paa Als af Wüstnei (Lærer L. Andersen's Samling). Den skal ligesom de to foregaaende, nær beslægtede Arter, leve paa Aadsler af smaa Pattedyr og Fugle.

14. **C. picipes Fabricius.** Bredt ægformet, stærkt hvælvet, sort. Oversiden meget fint, mørkt behaaret, stærkt blaadugget. Undersiden fint, gult behaaret. Hoved og Thorax meget fint og tæt punkterede. Antennerne tynde. Led 6 idetmindste hos ♂ længere end bredt, hos ♀ ofte kvadratisk.

Køllen lidet tydeligt afsat, idet Leddene kun svagt og jævnt tiltager i Tykkelse. Thorax næppe saa bredt som Vingedækkerne, hos ♂ dobbelt, hos ♀ næppe dobbelt saa bredt som langt, For- og Bagrand omtrent retliniede, Baghjørnet stumpvinklet. Scutellum trekantet, tæt punkteret. Vingedækkerne korte, ægformede, hvælvede, tydeligt sribede mod Spidsen. Sømstriben svag. I Forhold til den plumpe Legemsform er Benene svage. Mellem- og Bagskinnebenene hos begge Køn buede og sidstnævnte kun fint tornede. Bagføddernes 4de Led kun halvt saa langt som 3die. Den største og anseligste af Arterne. 5—6,5 m. m.

Skovdyr. Ikke almindelig, men jævnt udbredt i de fleste Egne. Enkeltvis mellem Løv under gamle Træer.

15. *C. nigricans* Spence. Oval, sort eller sortbrun. Oversiden fint og tæt punkteret, fint, graagult behaaret. Antennerne brune, Led 1 hos ♀ længere end 3, hos ♂ begge Led ens lange, fra 3 er Leddene aftagende kortere til 6 inkl., Led 7, der er bredere end de foregaaende, er hos ♀ af Længde med 4, hos ♂ af Længde med 5. Thorax noget smallere end Vingedækkerne og lidt lysere behaaret end disse, svagt hvælvet. Baghjørnet spidst og skarpt fremspringende bagtil. Vingedækkerne mere hvælvede, ægformede, blaaduggede, svagt glinsende, fint opløst sribede, tydeligt sribede bagtil. Sømstriben ikke særligt inddybet. Benene rødbrune, middellange, de 2 sidste Par Skinneben svagt krummede. Bagskinnebenene kun svagt tornede. 3,5—5,3 m. m.

En Form eller to hinanden nærstaaende Former af denne Art er *C. flavicornis* Thomson og *marginicollis* Reitter, der kendetegner sig ved at være større og særlig længere end Hovedformen og ved gennemgaaende at være af lysere Farve, hvorved Vingedækkernes Striber træder tydeligere frem. At 8de Led i Antennerne hos *marginicollis* er noget længere end hos Hovedformen, anser jeg er en Følge af, at Dyret i det hele taget er en mere langstrakt Form, der dog, efter det Materiale jeg har haft til Raadighed, formentlig har for mange Overgange til at begrunde nogen Artsudskilning.

Temmelig sjælden, men udbredt i vore fleste Skovegne.

Afvigende Form er taget ved Odense (Skolebestyrer Jørgensen) og i Floes Skov ved Randers (Sparekassedirektør Jacobsen og Ingeniør Engelhart).

16. **C. fusca Panzer.** Ægformet, svagt hvælvet, brunsort. Oversiden rustrød eller brungul. Hovedet mørkebrunt, meget fint og tæt punkteret. Antennerne rødbrune. 1ste Led hos begge Køn længere end 3die, iøvrigt er de enkelte Leds Længdeforhold det samme som hos foregaaende Art. Thorax kort og bredt, bredest bag Midten, hvor det omtrent har samme Bredde som Vingedækkerne, meget fint og tæt punkteret, fint gult behaaret, Baghjørnet retvinklet. Vingedækkerne ægformede, svagt hvælvede, meget tæt, tydeligere punkterede end Thorax, matte paa Grund af fin og tæt gulgraa Behaarung, blaalig duggede, meget fint opløst sribede, Sømstriben tydelig. Benene rustrøde, middellange, Mellemskinnebenene krumme, Bagskinnebenene svagt krummede, fint tornede. 3,8—4,5 m. m.

Staar meget nær *umbrina*, fra hvilken den i det væsentligste kun adskiller sig ved Formen paa Thorax.

Udbredt, men ikke almindelig, oftest udenfor Skove. Undertiden i Antal under raadne Vegetabilier (Majs i Frihavnen, Juni 1897, Wielandt) i Kældere, Stalde og lignende Steder. Larven kendt, og beskrevet af Schiødte og Erichson.

17. **C. morio Fabricius.** Aflang oval, næppe glindsende, sort. Oversiden meget tæt og fint chagrinagtigt punkteret. Antennerne slanke, i Regelen er 1ste, 2det og sidste Led gule eller røde, de øvrige sorte, Køllen svag men tydeligt afsat fra Led 7, der er længere og tykkere end det foregaaende. Led 1 og 3 omtrent ens lange, længere end 2 og 4, hos ♂ Led 4 længere end 2, hos ♀ begge Led lige lange. Leddene fra 3 indtil 7 hos begge Køn aftagende i Længde. Thorax fint gult behaaret, knapt dobbelt saa bredt som langt, Side- randene gaar i en jævn Bue fra Forranden med størst Bredde $\frac{1}{3}$ fra Bagranden, hvor Thorax omtrent er af Vingedækkernes Bredde; Baghjørnet retvinklet. Vingedækkerne fint graagult behaarede, næppe beduggede, aflang ægformede, mere end

dobbelt saa lange som tilsammen brede, kun med Spor af Striber. Sømstriben tydelig. Benene middellange, rustbrune, Laarene mørke, Fødderne lyse. Bagskinnebenene fint tornede, deres længste Endetorne naar højst til Midten af 1ste Fodled. Mellemskinnebenene svagt krumme. 3,5—4 m. m.

Temmelig udbredt og ikke sjælden i Skovegne, særlig For- og Efteraar.

18. *C. coracina* Kellner. Ægformet oval, næppe glindsende, sort. Oversiden meget tæt og fint chagrinagtigt punkteret. Antennerne slanke, i Regelen gulrøde, Køllen noget mørkere, svag men tydeligt afsat. Led 1 lidt længere end 3, dette længere end de lige lange Led 2 og 4, der atter er længere end de lige lange Led 5 og 6. Thorax fint gult behaaret, næppe dobbelt saa bredt som langt; Side- randene i en jævn Bue fra Forranden med størst Bredde $\frac{1}{3}$ fra Bagranden, hvor Thorax næppe er af Vingedækkernes Bredde. Baghjørnet ret eller stumpvinklet. Vingedækkerne fint graat behaarede, kun svagt blaaduggede, ægformede, næppe dobbelt saa lange som tilsammen brede, kun med svage Spor af Striber. Sømstriben tydelig. Benene temmelig korte, rødbrune; Midtskinnebenene krumme, Bagskinnebenenes længste Torne naar ud over Halvdelen af 1ste Fodled. 3,5 m. m.

Ligner meget foregaaende, fra hvilken den bedst skelnes ved sin forholdsvis kortere og plumpere Form, ved Antennernes mindre mørke Farve og de enkelte Leds noget afvigende Længdeforhold, og ved de længere Torne paa Bagskinnebenene.

Temmelig udbredt og ikke sjælden i Skovegne, særlig For- og Efteraar.

19. *C. grandicollis* Erichson. Ægformet, brunsort. Oversiden svagt hvælvet, fint og tæt punkteret, tæt gult behaaret. Hoved og Thorax glindsende, Antennerne mørkebrune, korte, hos ♂ Led 1, 2, 3 og 4 aflangt-firkantede, hos ♀ Led 1, 2 og 3 aflangt-firkantede, 4 aflangt-trapezformet, 5 og 6 hos begge Køn trapezformede. Køllen tydelig afsat fra Led 7, dens sidste Led smallere end næstsidsste. Thorax

glindsende, af samme Bredde (♀) eller bredere end Vingedækkerne (♂), svagt hvælvet, ved Siderne stærkt rundet, bredest lige bag Midten; Baghjørnet stumpvinklet. Vingedækkerne matte, ægformede, med næppe antydede Striber. Sømstriben tydelig. Benene rødbrune med mørkere Laar, middellange og kraftige. Mellemskinnebenene i Regelen krumme og ligesom ogsaa Bagskinnebenene fint tornede. Endesporerne korte. Forlaaret hos ♂ med en lille Tand i Midten paa Indersiden. 3,6—4 m. m.

Sjælden og mest enkeltvis i Skovegne. Nordsjælland, Sundby Storskov paa Lolland, Odense, Aalborg, Kolding og Ejsbøl. Paa Aadsel. Hyppigst i September.

Gruppe C.

20. **C. nigrita Erichson.** Aflang-oval, hvælvet, sort, svagt glinsende, fint og tæt chagrinagtigt punkteret. Hovedet glindsende, synligt stærkere punkteret. Antennerne mørkebrune, lysere ved Roden og sidste Led; Køllen tydeligt men ikke kraftigt afsat. Led 1 og 3 lige lange, længere end de lige lange 2, 4 og 5. Led 6 transversalt. Sidste Led er i Regelen fint sylspidset, lidt smallere end næstsidsste. Thorax omtrent af Bredde med Vingedækkerne, meget kort og fint gult behaaret, bredest ved Midten eller lidt bagved. Siderne stærkt rundede, Baghjørnet retvinklet, Bagranden næsten lige afskaaren. Vingedækkerne aflang-ægformede, fint graat behaarede, blaaduggede, næppe synligt sribede, med kort Sømstriben. Benene middellange, rustbrune, Laarene i Regelen mørkere; de 4 bageste Skinneben kun kort tornede med korte Endetorne. 3,5—4 m. m.

Temmelig almindeligt udbredt i Skovegne under Løv og paa Aadsler af smaa Pattedyr og Fugle.

21. **C. tristis Panzer.** Aflang-ægformet, lidet hvælvet, sort, svagt glindsende. Hoved og Thorax fint punkterede. Antennerne brune, med tydeligt afsat, kort og kraftig Kølle; sidste Led tilspidset. Led 1 og 3 lige lange, lidt længere end 2, fra 3 aftager Leddene gradvis i Længde til 7, der er længere end de 2 foregaaende og tilligemed 9 danner

de bredeste Led i Køllen. Thorax smallere end Vingedækkerne, fint silkeagtigt gult behaaret, fladt hvælvet, Siderne jævnt stærkt afrundede, Baghjørnerne retvinklede, Bagranden svagt bølgedannet, Forranden i Midten svagt udbugt. Vingedækkerne aflang-ægformede, fint og tæt punkterede, fint graagult behaarede, blaaduggede, højst med svage Spor af Striber mod Spidsen. Sømstriben kort og fin. Benene middellange og tynde, rødbrune, Laarene mørkere; Mellem-skinnebenene kun svagt krummede. 3,5—4 m. m.

Formen *Kirbii*, hvoraf jeg ikke har set noget typisk dansk Exemplar, afviger fra Hovedformen særligt ved en tættere og kraftigere Punktering af Thorax, slankere Antenner og mindre tydeligt afsat Kølle.

Temmelig sjælden, men udbredt i og udenfor Skove. Paa Aadsler.

22. *C. chrysoloides* Panzer. Aflang-ægformet, sort. Oversiden yderst fint og tæt punkteret, sortagtigt silkelignende behaaret. Hoved og Thorax noget glindsende. Antennerne korte og kraftige, Køllen tydeligt afsat. Led 1 lidt længere end 3, dette lidt længere end 2, aflange. 4, 5 og 6 aftagende kortere, 4 saa langt eller næsten saa langt som bredt. Kølleleddene 7, 9 og 10 ens brede, 11 smallere. Thorax fladt hvælvet, bredest lidt bag Midten, knapt saa bredt som Vingedækkerne. Forranden næsten lige, Bagranden svagt udtunget, Siderandens Runding jævn og danner kun et ringe Sving foran det retvinklede Baghjørne. Vingedækkerne aflang-ægformede, matte, blaaduggede, med svage Spor af Striber, der træder tydeligst frem mod Spidsen. Sømstriben fin men tydelig. Benene middellange, kraftige, rødbrune; Laarene, navnlig sidste Par, mørkere; 2 sidste Par Skinneben temmelig kraftigt tornede. De længste Endetorne er over den halve Længde af 1ste Fodled. Mellemskinnebenene krumme. Forlaarets Inderside hos ♂ med en lille Tand. 4,5—5 m. m.

Særlig kendelig fra de foregaaende Arter ved sin mere robuste Form og sin mørke Behaaring.

Kun taget i et Exemplar ved Ydre Bjerrum vest for Ribe i en Markgrøft (Løvendal).

D. Underslægt *Nemadus* Thomson.

Omrids ægformet, noget hvælvet. Behaaringen meget fin og nedliggende. Hovedet smallere end Thorax; Mundskjoldet ikke afsat; Antennerne kortere end Dyrets halve Længde, jævnt tiltagende i Tykkelse, med ret tydelig Kølledannelse; 8de Led mindre end de tilstødende. Thorax bredest ved Basis og der bredere end Vingedækkerne, Bagranden to Gange bugtet, Baghjørnerne spidsvinklede. Vingedækkerne tværrynkede, med normalt dannet Spids. Mesosternum meget fint kølet, Kølen afkortet lige foran Mellemhofterne. Benene middellange og middelkraftige, Mellemhofterne berører hinanden, Skinnebenene tynde, næppe tykkere mod Spidsen, hvor de er forsynede med korte og lange, ofte kun sparsomt forekommende Torne.

Denne Underslægt nærmer sig meget den følgende, fra hvilken den lettest adskilles ved Vingedækkernes Form, i hvilken Henseende den staar *Ptomaphagus* nærmest.

Af de faa europæiske Arter, som kendes, forekommer en Art her i Landet.

23. *C. colonoides* Kraatz. Ægformet, hvælvet, brun eller brunsort, med fin nedliggende, gul Behaaring. Hoved og Thorax meget fint, udvisket chagrinagtigt punkterede. Øjnene smaa og sidestillede. Antennerne ret kraftige, gulbrune, med mørkere Kølle. Thorax omtrent dobbelt saa bredt som langt, bredere end Vingedækkerne, hvis Skuldrede spidsvinklede, svagt fremtrukne Baghjørner omfatter. Scutellum lille og trekantet. Vingedækkerne kort ægformede, tværstribet punkterede, uden andre synlige Striber end de tydelige Sømstribes. Benene rødligbrune, middellange, jævnt kraftige; hvert Par Hoffer nær hinanden; Skinnebenene ved Spidsen med korte Endetorne. Forfødderne hos ♂ stærkt udvidede, Mellemfødderne med 1ste Led svagt, men tydeligt udvidet. 1,5 m. m.

Sjælden. Angives af Reitter at leve hos *Formica*

cunicularia i Nord- og Mellemeuropa. Her i Landet er der for mange Aar tilbage taget et enkelt Stykke i Sorø af daværende Adjunkt Jacobsen. I de senere Aar er Arten taget af Hr. Kammerherre Fabritius de Tengnagel i April og Maj af Træ fra Sundby Storskov paa Lolland, ialt 6 Stkr. Hr. Joh. P. Johansen har fundet et enkelt Stykke i et hult Frugttræ, hvori Myren *Lasius niger* forekom. Paa en Udflugt til Brømersvold, som jeg foretog i August 1903 sammen med Hr. Johansen, fandt vi i Resterne af en Uglerede i en fældet Eg c. 20 Stkr., hvoraf flere endnu ikke var udhærdede. I samme Eg fandtes ogsaa Myrer.

E. Underslægt *Catops* Paykull.

Omrids aflang-ægformet, svagt hvælvet. Oversiden meget fint silkeglindsende behaaret. Hovedet temmelig bredt, bredere end langt, med middelstore sidestillede Øjne. Antennerne knapt $\frac{1}{3}$ af Dyrenes Længde, med tydelig afsat Kølle; 8de Led mindre end de tilstødende. Thorax næsten saa langt som bredt, bredest ved Bagranden, hvor det er saa bredt som eller bredere end Dækvingerne, fint tværstribet punkteret. De noget spidsvinklede Baghjørner omfatter Vingedækkernes Skuldre. Scutellum meget lille og trekantet. Vingedækkerne tværstribet punkterede, bredest ved Thorax, hvorfra deres Siderande i næsten lige Linie konvergerer til henimod Spidsen, for ved en pludselig Bøjning atter under en lige Linie at forenes. Vingedækkerne faar derved Udseende af at være afskaarne eller afstødte i Spidsen. Sømstriberne dybe, ellers ingen Striber. Mellembrystet meget højt kølet, Kølen fjærner Mellemhofterne fra hinanden. Benene korte og kraftige, Skinnebenene i Spidsen besatte med tætsiddende, lige lange Smaatorne, Fødderne med Undtagelse af sidste Led aftagende i Størrelse. Hos ♂ er Mellemskinnebenene mere krumme end hos ♀, Forfødderne udvidede, Mellemfødderne enkle.

Adskiller sig fra de foregaaende Underslægter ved Mesosternum, der er stærkt kølet og skiller Mellemhofterne fra hinanden, og ved Vingedækkernes Tværstriber og Form.

De her i Landet levende 3 Arter er hinanden nær-

staaende. I Modsætning til de øvrige Cholever, der nærmest maa betragtes som Tusmørkedyr, er de hertil hørende Arter Dagdyr og træffes ofte flyvende i Solen.

Nøgle til Bestemmelse af Arterne.

1. { Bagføddernes 1ste Led næsten saa langt som de 3
 efterfølgende tilsammen *C. varicornis* Rosenhauer.
- { Bagføddernes 1ste Led næppe længere end de 2 efter-
 følgende tilsammen 2.
2. { Bagskinnebenene, særligt hos ♂, stærkt krummede
 C. sericeus Fabricius.
- { Bagskinnebenene hos begge Køn lige *C. sericatus* Chaudoir.

24. *C. varicornis* Rosenhauer. Farven oftest sort eller mørkebrun. Behaaring fin graa, ikke tættere end, at den tværrynkede Punktur tydelig skinner igennem. Antennerne rødbrune, sidste Led lysere. Led 2 bredere og lidet længere eller af samme Længde som 3, længere end bredt; Led 4 kort eller højst saa langt som bredt, 5 og 6 kortere end brede. Køllen forholdsvis tyk, sidste Led omtrent af samme Længde som næstsidste. Benene rødbrune, Laarene mørkere, Fødderne lysere, Bagskinnebenene hos ♂ svagt eller næppe krummede hos ♀ lige. Bagføddernes 1ste Led næsten saa langt som de 3 følgende tilsammen. 3 m. m.

Sjælden og mest enkeltvis. For- og Eftersommer. Taget i Københavns Omegn, ved Roskilde og enkelte Steder ellers i Nordsjælland, paa Lolland ved Roden og Frejlev, paa Bornholm ved Rønne, ved Odense og i Slesvig.

25. *C. sericeus* Fabricius. Ligner mest foregaaende i Størrelse, Farve og Behaaring, muligt at den tværrynkede Punktur skinner endnu tydeligere frem gennem Behaaringen. Antennernes Skaft rødbrunt, Køllen mørkere eller sort, sidste Led af samme Farve. Led 2 af samme Bredde og lidet længere eller saa langt som 3, længere end bredt; Led 4 kortere eller højst saa langt som bredt, 5 og 6 kortere end brede. Køllen noget smallere end foregaaende Arts, sidste

Led længere end næstsidste. Benene rødbrune, Laarene noget mørkere. Bagskinnebenene hos ♂ stærkt, hos ♀ svagt krummede. Bagføddernes 1ste Led næppe længere end de 2 efterfølgende tilsammen. 3 m. m.

Forekommer i alle Dele af Landet, men sjælden og enkeltvis. Findes undertiden i Nærheden af Dueslag og Høsehuse.

26. **C. sericatus Chaudoir.** Den mindste af vore Arter. Adskiller sig fra de 2 foregaaende ved sin tættere og grovere, gulgraa Behaaring, der bidrager til at give denne Art et lysere Udseende, og som, naar Dyret betragtes fra oven, forhindrer den tværrynkede Punktur i at skinne igennem. Antennernes Skaft brungult, fra Led 3 jævnt aftagende i Længde, Led 2 betydelig længere end 3, sidstnævnte lidt længere eller saa langt som bredt, efterfølgende 3 Led kortere end brede. Køllen mørk, sidste Led af samme Farve som de foregaaende og lidt længere end næstsidste. Benene gulbrune. Bagskinnebenene hos begge Køn lige. Bagføddernes 1ste Led næppe længere end de 2 efterfølgende tilsammen. 2,1—2,8 m. m.

Almindelig og udbredt, findes undertiden i Antal mellem Myrer.
